

طرح شاخص مدیران خرید

خرداد ماه ۱۳۹۹

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۵۶/۸۰

شاخص صنعت – دوره بیست و یکم

۴۸/۴۱

شاخص کل اقتصاد – دوره نهم

✓ عدد شاخص کل بخش صنعت (۵۶/۸۰) نشان دهنده ادامه فعالیت‌ها در این بخش و بازگشت شاخص به وضعیت قبل از تعطیلی‌های ناشی از کووید ۱۹ است که البته با کاهش شدید مواد اولیه و افزایش بی‌رویه قیمت آن همراه است.

✓ شاخص میزان تولید محصولات (۵۸/۶۹) در بخش صنعت هم بازگشت اکثر صنایع به روند قبل از شیوع کرونا را نشان می‌دهد.

✓ ادامه کاهش شاخص موجودی مواد اولیه (۴۲/۹۶) به همراه افزایش شدید در شاخص قیمت مواد اولیه (۹۲/۹۱)، نشان می‌دهد که اکثر تولیدکنندگان برای تأمین هزینه‌های تولید، افزایش در قیمت محصولات تولید شده (۷۳/۴۳) را در این ماه اعمال کرده‌اند که در صورت ادامه این روند طی ماه‌های آتی، با افزایش بیشتر قیمت‌ها نیز همراه خواهد بود.

✓ عدد شاخص کل اقتصاد (۴۸/۴۱) نشان دهنده بدتر شدن وضعیت فعالیت‌ها نسبت به ماه گذشته (۵۰/۱۷) است.

✓ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۰/۹۹) همچنان بدترین شرایط را در میان زیرشاخص‌های اصلی دارد. افزایش بی‌رویه شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۱/۹۴)، فعالان اقتصادی را با سردرگمی شدید برای خرید روبرو کرده است.

✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۴/۷۶) نسبت به ماه قبل کاهش داشته که به دنبال تبعات ناشی از کووید ۱۹ به ویژه ادامه تعطیلی‌ها در برخی از زیربخش‌های خدمات به کاهش اشتغال منجر شده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

همه‌گیری کووید ۱۹ در جهان با سرعت هشدار دهنده، شوک بزرگی را به اقتصاد جهان تحمیل کرده که منجر به رکود شدید در بسیاری از کشورها شده است. در حالی که نتیجه نهایی و پیامدهای آن بر رشد اقتصادی هنوز نامعلوم است، اخلاص در نظام اقتصادی دنیا و اثرات شدید آن در کشورهایی که شیوع در آن‌ها بیشتر است، آن‌ها را در معرض چالش‌های بیشتر و اثرات بیرونی منفی بین‌المللی به ویژه از طریق بازارهای جهانی کالاها، بازارهای مالی، زنجیره‌های ارزش جهانی و گردشگری قرار می‌دهد.

براساس آخرین گزارش صندوق بین‌المللی پول از چشم انداز اقتصاد جهان، رشد اقتصاد دنیا در ماه ژوئن ۲۰۲۰، معادل ۴/۹- درصد پیش بینی می‌شود که ۱/۹ درصد کمتر از آخرین پیش‌بینی آن در ماه آوریل گزارش شده است. همه‌گیری ویروس کرونا تأثیر منفی بیشتری بر فعالیت‌ها در نیمه اول سال ۲۰۲۰ داشته است و پیش‌بینی می‌شود که روند جبران و بهبود فعالیت‌ها تدریجی‌تر از پیش‌بینی قبلی باشد. طبق این گزارش، رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۰ به طور متوسط در کشورهای پیشرفته ۸- و در اقتصادهای نوظهور ۳- پیش‌بینی می‌شود.

شاخص کل PMI در بخش صنعت در گزارش ماه ژوئن J.P.Morgan به رقم ۴۷/۸ رسیده است که نسبت به ماه می، ۵/۴ واحد افزایش داشته است، براین اساس تجارت بین‌المللی همچنان با مشکل روبرو است و از دست دادن مشاغل نیز در حال افزایش است. داده‌های PMI در سطح ملی برای ۱۵ کشور از مجموع ۳۲ کشور نیز افزایش در تولید را نشان داده است. میزان سفارشات جدید (۴۶/۶) برای پنجمین ماه پیاپی کاهش داشته اما نرخ کاهشی آن کمتر شده است. شاخص PMI ترکیبی برای تولید منطقه یورو در ماه ژوئن نیز ۴۷/۳ بوده است که بیشترین مقدار طی ۴ ماه گذشته را ثبت نموده است. سهولت در مقررات و بازگشایی فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی در جهت تقویت و شرایط آسانتر برای کسب و کار در ماه‌های آینده، باعث افزایش این شاخص شده است.

شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در خرداد ماه، رقم ۴۸/۴۱ به دست آمده است که نسبت به اردیبهشت ماه (۵۰/۱۷) کمتر شده است. این روند نشان می‌دهد که افزایش شاخص در اردیبهشت‌ماه به دلیل تعطیلی گسترده بنگاه‌های اقتصادی در فروردین بوده است که با ادامه روند بازگشایی فعالیت‌ها در خردادماه، عدد شامخ کل تقریباً به شرایط قبل از شیوع ویروس کرونا نزدیک شده است.

اکثر بنگاه‌های اقتصادی که در طرح شامخ شرکت کرده‌اند موجودی مواد اولیه (۴۰/۹۹)، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۴/۷۶)، میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۹/۲۸) در خردادماه را کمتر از مقدار آن در اردیبهشت‌ماه ارزیابی کرده‌اند.

شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۹۱/۹۴)، بار دیگر رکورد خود را شکسته و همراه با افزایش در سومین ماه پیاپی، بیشترین مقدار از ابتدای شروع این طرح (مهر ۹۸) را به ثبت رسانده است. دلیل اصلی این موضوع هم نوسانات شدید قیمت‌ها و افزایش نرخ ارز بوده که منجر به افزایش قیمت محصولات تولید شده در ماه‌های آتی خواهد شد. این در حالی است که شاخص قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده در خرداد ماه ۷۱/۳۹ می‌باشد که بیشترین مقدار طی ۹ ماه گذشته است. مرکز آمار ایران نیز نرخ تورم ماهانه کالاها و خدمات مصرفی خرداد نسبت به اردیبهشت را ۲ درصد و نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به خرداد را ۲۷/۸ درصد اعلام کرده است.

شاخص کل میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی ۴۴/۷۶ است که طی سه ماه گذشته کمترین مقدار را دارد و بیشتر کاهش آن به دلیل ادامه تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی در برخی از زیر بخش‌های خدمات است. به طور کلی اشتغال بخش خدمات بیشترین کاهش را نسبت به سایر بخش‌ها داشته است این در حالی است که در بخش ساختمان به دلیل افزایش فعالیت‌های این بخش وضعیت اشتغال بهتر از ماه قبل شده است.

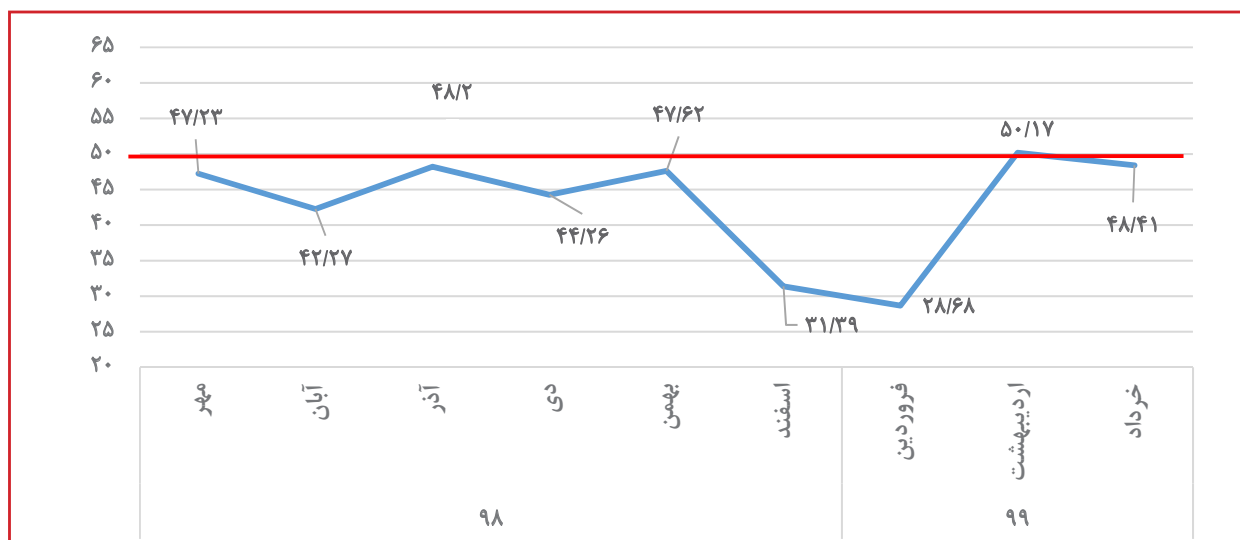
شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان ۴۹/۲۸ است، به این معنی که فعالان اقتصادی شرکت کننده در طرح، وضعیت را تاحدودی بدتر از اردیبهشت‌ماه ارزیابی کرده‌اند. این کاهش در سفارشات مشتریان بیشتر به دلیل کاهش تقاضای مشتریان و ادامه رکود فعالیت‌ها در بخش خدمات از ابتدای شروع کووید ۱۹ است. شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده در خرداد ماه ۵۰/۸۳ می‌باشد که نسبت به ماه قبل (۵۸/۷۰) کمتر شده است که شاید بتوان دلیل آن را کمبود مواد اولیه، بی‌ثباتی قیمت‌ها و اوج گرفتن دوباره شیوع بیماری کرونا در بسیاری از استان‌ها دانست.

نتایج نظرسنجی از بنگاه‌های اقتصادی کشور حاکی از آن است که از نگاه فعالان اقتصادی، بیشتر از آن‌که پیامدهای ناشی از کووید ۱۹ بر اقتصاد ایران تأثیرگذار باشد، مشکلات ناشی از تحریم‌ها، سیاست‌گذاری‌های مقطعی (به خصوص سیاست‌های ارزی و ثبت سفارشات)، ضعف در اجرای قوانین موجود و نوسانات شدید نرخ ارز و افزایش قیمت‌ها، اثرات زیانبارتری را برای فعالان اقتصادی به بار آورده است.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) خرداد ماه ۱۳۹۹

شاخص	فروردین ۹۹	اردیبهشت ۹۹	خرداد ۹۹
شاخص کل اقتصاد	۲۸/۶۸	۵۰/۱۷	۴۸/۴۱
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۲۱/۶۷	۵۵/۲۲	۵۱/۰۵
میزان سفارشات جدید مشتریان	۲۱/۴۵	۵۱/۳۶	۴۹/۲۸
سرعت انجام و تحویل سفارش	۳۳/۴۹	۵۳/۱۹	۵۲/۰۷
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۲۵/۵۷	۳۷/۱۲	۴۰/۹۹
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۶/۲۲	۴۶/۳۵	۴۴/۷۶
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۷۰/۶۹	۸۹/۰۵	۹۱/۹۴
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۳۷/۶۴	۴۸/۹۹	۴۸/۴۰
میزان صادرات کالا یا خدمات	۲۸/۷۲	۴۳/۷۴	۴۳/۹۶
قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده	۴۸/۶۵	۶۵/۱۱	۷۱/۳۹
مصرف حامل‌های انرژی	۳۳/۸۳	۵۷/۵۲	۵۷/۸۷
میزان فروش کالاها یا خدمات	۱۷/۱۷	۵۵/۵۰	۴۷/۶۹
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۵۶/۴۲	۵۸/۷۰	۵۰/۸۳

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد در نه ماه گذشته (دوره اول تا نهم)

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

شاخص بخش صنعت در ماه خرداد ۵۶/۸۰ است که نشان می دهد با کم تر شدن محدودیت های ناشی از ویروس کووید ۱۹ در خرداد ماه و ادامه فعالیت ها در بخش صنعت، وضعیت شاخص به روند قبل از شیوع ویروس در بهمن ماه برگشته است. اما شرایط کنونی هم به دلیل کمبود مواد اولیه، نوسان قیمت ها و تقاضای ضعیف از سوی مشتریان، مستعد بازگشت به شرایط رکود است. کاهش سفارشات جدید مشتریان به دنبال شیوع ویروس کرونا و نااطمینانی به دلیل نوسانات بالای قیمت ها، امکان پیش بینی و قیمت گذاری کالاها را برای تولیدکنندگان و در نتیجه برنامه ریزی های آتی جهت ادامه فعالیت را به شدت دشوار کرده است.

➤ شاخص تولید در بخش صنعت با عدد ۵۸/۶۹ نشان دهنده آنست که بیشتر بنگاه های اقتصادی در بخش صنعت وضعیت تولید در خرداد ماه را بهتر از اردیبهشت ماه ارزیابی کرده اند اما نرخ افزایش شاخص نسبت به اردیبهشت ماه کمتر است.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده در خرداد ماه (۴۲/۹۶) همچنان روند کاهشی خود را دارد و نرخ کاهش آن نسبت به اردیبهشت ماه بیشتر شده است. از یک سو تأثیر تحریم ها و سیاست های اتخاذ شده در تخصیص ارز و از سوی دیگر اجرای نادرست قوانین موجود به خصوص تأخیر در ثبت سفارشات، اکثر بنگاه های اقتصادی را در تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با مشکل روبرو نموده است.

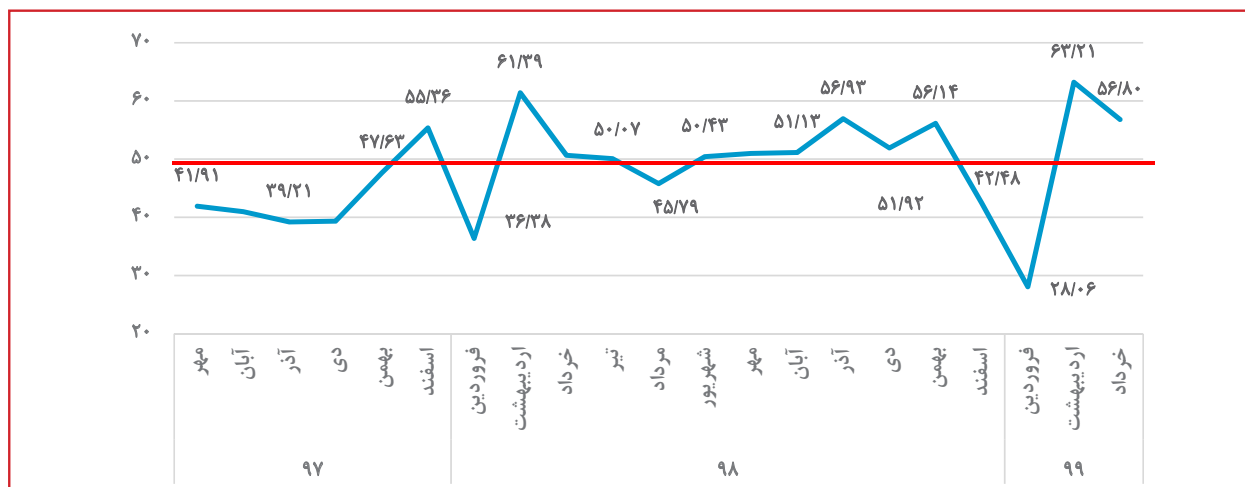
➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه در خرداد ماه ۹۲/۹۱ است که بیشترین مقدار را از ابتدای شروع طرح (مهر ۹۷) تا کنون به ثبت رسانده است. این افزایش بی رویه ناشی از نوسانات شدید نرخ ارز و به دنبال آن افزایش قیمت هاست و از آنجایی که اکثر صنایع در کشور مواد اولیه خود را از خارج وارد می کنند برای تأمین ارز مورد نیاز به شدت با مشکل روبرو شده اند. بر همین اساس تغییرات شدید قیمت ها، برنامه ریزی تولیدکنندگان برای ادامه فعالیت های خود در ماه های آتی و همچنین تعیین قیمت فروش محصولات را به شدت مختل کرده است.

➤ شاخص قیمت فروش محصولات تولید شده نیز ۷۲/۴۳ است که این شاخص نیز طی یک سال گذشته بیشترین مقدار را نشان می دهد. با افزایش شدید قیمت مواد اولیه، عرضه بسیاری از تولیدات با قیمت های قبلی صرفه اقتصادی نداشته و به دلیل نوسان شدید قیمتی، فعالان اقتصادی برای تعیین قیمت محصولات با نااطمینانی بالایی مواجه هستند.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) خرداد ماه ۱۳۹۹

شاخص	فروردین ۹۹	اردیبهشت ۹۹	خرداد ۹۹
شاخص کل صنعت	۲۸/۰۶	۶۳/۲۱	۵۶/۸۰
مقدار تولید محصولات	۲۰/۳۷	۷۱/۹۲	۵۸/۶۹
میزان سفارشات جدید مشتریان	۲۲/۰۳	۶۵/۸۵	۵۹/۶۲
سرعت انجام و تحویل سفارش	۳۰/۱۹	۶۵/۸۲	۵۸/۵۳
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۳۲/۸۳	۴۳/۵۲	۴۲/۹۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۲/۷۲	۵۶/۲۴	۵۵/۸۱
قیمت خرید مواد اولیه	۷۰/۹۵	۸۶/۷۸	۹۲/۹۱
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۲/۸۷	۵۱/۲۷	۴۶/۷۵
میزان صادرات کالا	۳۲/۳۱	۴۶/۲۵	۴۷/۳۰
قیمت محصولات تولید شده	۴۹/۸۷	۶۶/۴۴	۷۲/۴۳
مصرف حامل های انرژی	۳۰/۳۶	۶۶/۲۱	۵۸/۹۵
میزان فروش محصولات	۱۸/۲۸	۶۸/۷۷	۵۴/۱۱
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۹/۱۱	۶۳/۱۲	۶۰/۸۶

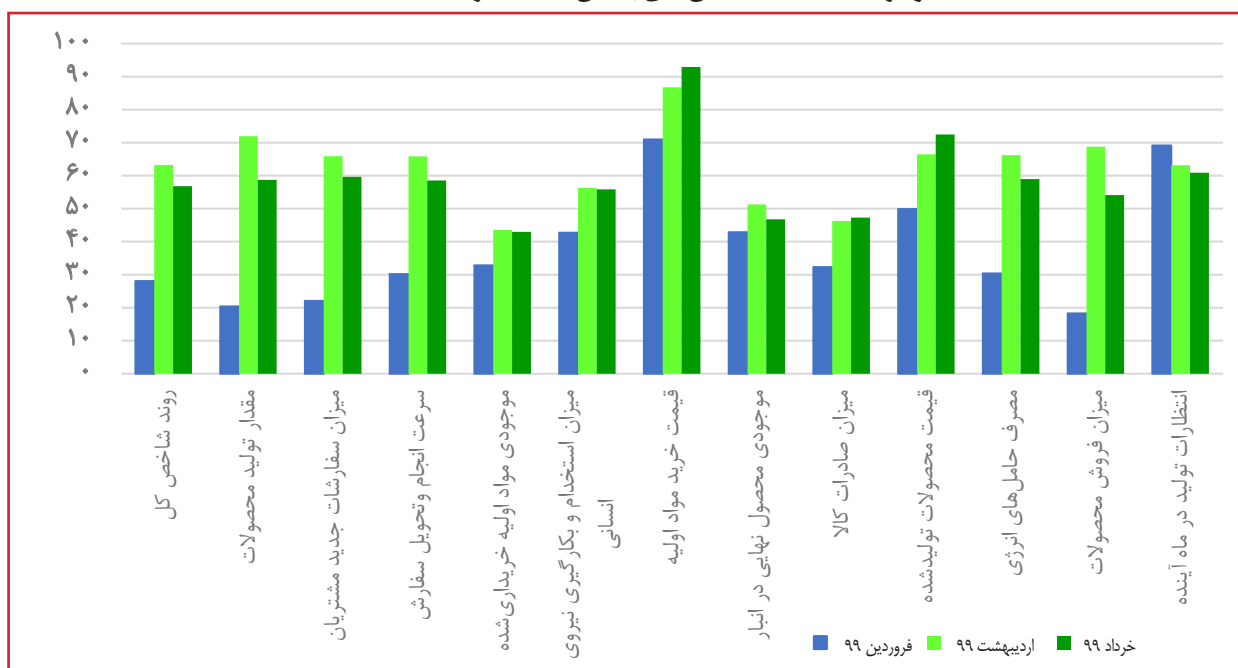
نمودار ۲: روند شاخص کل بخش صنعت

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید - خرداد ۱۳۹۹

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فراورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۶۵/۲	۴۸/۸	۵۸/۹	۶۳/۳	۵۵/۰	۵۷/۰	۵۱/۱	۵۴/۹	۶۲/۰	۶۲/۸	۶۱/۱	۴۵/۳
مقدار تولید محصولات	۶۵/۴	۴۶/۳	۵۷/۱	۶۳/۶	۵۶/۷	۶۲/۰	۵۱/۳	۵۷/۳	۶۳/۲	۶۵/۶	۶۳/۶	۵۰/۰
میزان سفارشات جدید	۷۶/۹	۵۰/۰	۷۸/۶	۷۲/۷	۶۰/۰	۶۱/۱	۴۵/۰	۵۶/۴	۵۷/۹	۷۳/۴	۵۹/۱	۴۳/۸
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۳/۸	۴۸/۱	۵۷/۱	۵۴/۵	۵۶/۷	۵۶/۵	۶۱/۳	۶۲/۷	۶۵/۸	۵۹/۴	۵۹/۱	۴۳/۸
موجودی مواد اولیه	۳۸/۵	۴۲/۶	۲۵/۰	۴۳/۹	۳۶/۷	۳۹/۸	۵۳/۸	۴۰/۹	۵۷/۹	۳۹/۱	۵۰/۰	۱۸/۸
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۶۹/۲	۵۳/۷	۵۰/۰	۶۵/۲	۵۳/۳	۵۳/۷	۵۱/۳	۵۰/۹	۶۵/۸	۵۷/۸	۶۸/۲	۵۶/۳
قیمت خرید مواد اولیه	۸۸/۵	۹۰/۷	۱۰۰/۰	۹۵/۵	۹۶/۷	۹۲/۶	۹۲/۵	۸۸/۲	۹۷/۴	۹۰/۶	۹۵/۵	۸۷/۵
موجودی محصول (انبار)	۵۰/۰	۵۳/۷	۴۶/۴	۳۷/۹	۴۳/۳	۴۰/۷	۵۶/۳	۴۸/۲	۵۷/۹	۳۴/۴	۴۰/۹	۵۶/۳
میزان صادرات کالا	۵۰/۰	۴۶/۳	۴۶/۴	۵۰/۰	۵۶/۷	۴۴/۴	۳۸/۸	۵۰/۹	۵۲/۶	۴۵/۳	۵۰/۰	۴۳/۸
قیمت محصولات تولیدشده	۷۳/۱	۶۸/۵	۷۱/۴	۷۸/۸	۶۶/۷	۷۷/۸	۶۸/۸	۶۹/۱	۷۳/۷	۷۳/۴	۷۷/۳	۶۸/۸
مصرف حامل‌های انرژی	۶۹/۲	۴۴/۴	۵۷/۱	۶۵/۲	۵۳/۳	۵۹/۳	۵۵/۰	۵۸/۲	۶۳/۲	۶۴/۱	۶۳/۶	۶۲/۵
میزان فروش محصولات	۵۷/۷	۴۲/۶	۵۳/۶	۶۹/۷	۴۶/۷	۵۰/۹	۴۷/۵	۵۵/۵	۵۷/۹	۶۰/۹	۷۷/۳	۵۰/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۱/۵	۶۴/۸	۵۷/۱	۶۲/۱	۸۶/۷	۵۱/۹	۵۶/۳	۶۱/۸	۶۵/۸	۵۶/۳	۵۹/۱	۵۰/۰

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه گذشته

برخی مشکلات اصلی در خرداد ماه از دید فعالان اقتصادی:

- افزایش شدید در قیمت ماشین‌آلات جدید و بی‌ثباتی نرخ ارز، فعالان این بخش را در تأمین لوازم یدکی موردنیاز با مشکل روبرو کرده و در ماه‌های آینده افزایش قیمت محصولات را به دنبال خواهد داشت. (صنایع کانی غیرفلزی)
- کمبود مواد اولیه و تخصیص مواد اولیه‌ای هم که از بورس کالا تأمین می‌شوند، به دلیل عدم هماهنگی و مدیریت توسط سه سازمان بورس کالا، وزارت صمت و شرکت پتروشیمی، به خوبی انجام نمی‌گیرد. براساس تجربه ۴۰ ساله کشور پیشنهاد می‌شود تأمین ارز موردنیاز مواد اولیه در کشور بدون دخالت دولت و به عهده تولیدکنندگان گذاشته شود چرا که اکثر بنگاه‌های اقتصادی تا حدودی با روش‌های تأمین ارز موردنیاز خود آشنایی دارند. (صنایع لاستیک و پلاستیک)
- تحریم‌ها و سیاست‌های مقطعی ارزی بانک مرکزی از یک سو و خود تحریمی‌های دیگر موجود در کشور از سوی دیگر، باعث بروز مشکلات گسترده در تخصیص ارز شده‌است. بی‌ثباتی قیمت دلار نیز امکان هرگونه پیش‌بینی را از تولیدکنندگان گرفته‌است. (صنایع نساجی)
- در تأمین و تهیه تجهیزات اولیه و موردنیاز به شدت با مشکل روبرو هستند. دولت با کاهش نقش تصدی‌گری خود، فرصت حل مشکلات را به فعالان اقتصادی بدهد تا براساس روابط حاکم بر بازار مشکلات حل شود. (اطلاعات و ارتباطات)
- بالا رفتن قیمت ارز در تأمین لوازم یدکی مورد نیاز که وارداتی هستند باعث ایجاد مشکلات بسیاری در وضعیت کسب و کار شده‌است (استخراج معدن)
- افزایش شدید قیمت نهاده‌ها مانند سویا و جو، شوک گرما و کارشکنی و تقلب در فروش داروهای دامی باعث بروز مشکلاتی در روند تولید شده‌است. (کشاورزی، شکار و جنگلداری و ماهیگیری)
- به‌طور کلی طی ماه گذشته از نظر اکثر فعالان اقتصادی، نوسانات شدید نرخ ارز، بی‌ثباتی قیمت‌ها و عدم اجرای درست سیاست‌ها و قوانین ارزی باعث شده تا مشکلات زیادی برای فعالان اقتصادی به وجود آید. از سوی دیگر طولانی شدن فرآیند ثبت سفارشات در شرایطی که نوسانات شدید ارزی وجود دارد، بنگاه‌های اقتصادی را در برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های آینده با مشکل روبرو کرده‌است و باعث تأخیر در روند تحویل سفارشات به مشتریان خواهد شد. از نظر بسیاری از فعالان اقتصادی، علاوه بر مشکلات مطرح شده، در گمرک نیز کارها با روال عادی انجام نمی‌شود و کالاها با تأخیرهای زیاد ترخیص می‌شوند.

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص Purchasing Manager's Index (PMI)، که در فارسی به اختصار شامخ نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش‌آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ بخش صنعت در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۲۵٪)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۳۰٪)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۱۵٪)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۱۰٪)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۲۰٪)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در ژوئن ۲۰۲۰

شامخ کل

شامخ صنعت

